

Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego

Związek powstał w wyniku wcześniejszych dobrych doświadczeń samorządów we wspólnym rozwiązywaniu problemów z gospodarką odpadami. Na początku XXI w. żadna z gmin, które obecnie są członkami Związku, nie miała ani składowiska spełniającego ówczesne wymogi dla tego typu obiektów, ani żadnej instalacji, w której można by przetwarzać odpady komunalne.

Gospodarka odpadami opierała się właściwie tylko na odbieraniu odpadów u źródła bez podziału na frakcje, a następnie ich składowaniu w prymitywnych składowiskach, zlokalizowanych najczęściej w wyrobiskach po kruszywach budowlanych.

Leszczyńska inicjatywa

Problem nabrzmiewał, więc z inicjatywy miasta Leszno powołano spółkę, której udziałowcami zostało 19 okolicznych gmin. Korzystając z ówczesnie dostępnych środków przedakcesyjnych Unii Europejskiej, wybudowała ona Zakład Zagospodarowania Odpadów, który szybko uzyskał status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Niejako przy okazji spółka zrehabilitowała i dokonała zamknięcia wszystkich dotychczasowych składowisk zlokalizowanych na terenie gmin – współników. Wydawało się, że problem został rozwiązany, ale – jak się okazało – nie na długo. Nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z lipca 2011 r. na samorządy nałożono obowiązek zorganizowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Gminy – udziałowcy spółki komunalnej, zachęczone efektami współpracy, w wyniku której powstał jeden z najnowocześniejszych w kraju RIPOK-ów, postanowiły, że zadania wynikające ze znowelizowanej ustawy o u.c.p.g. również będą wykonywać wspólnie, tym razem w formie związku międzygminnego.

Od dziesięciu lat

12 grudnia 2012 r. Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego uzyskał osobowość prawną, a 1 lipca 2013 r. ruszył zorganizowany przez Związek system gospodarowania odpadami komunalnymi. Uczestnikami Związku jest 19 gmin południowo-zachodniej Wielkopolski, położonych na terenie 5 powiatów. To gminy Leszno, Rawicz, Gostyń, Śmigiel, Wijewo, Lipno, Krzywiń, Osieczna, Świąciechowa, Krzemieniewo, Pogorzela, Rydzyna, Poniec, Krobia, Pępowo, Miejska Górka, Bojanowo, Pakosław i Jutrosin. To duży obszar, który zamieszkuje 230 tys. mieszkańców. Od początku działalności Związku przyjęto założenie, że żadna z jego gmin członkowskich nie będzie w żaden sposób finansowała jego działalności – ani przez wnoszenie składek, ani w postaci dopłat z budżetów gmin. Od początku do dziś wszelkie koszty pokrywane są z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości.

Jakość i cena

Kolejną zasadą, którą kieruje się Związek, jest świadczenie usług wysokiej jakości za możliwie najniższą stawkę. To powoduje, że Związek wielokrotnie zmieniał akty prawa miejscowego, np. regulamin utrzymania czystości i porządku w gminach, wprowadzając obowiązek zbierania szkła z podziałem na szkło białe i kolorowe, obejmując systemem wszystkie nieruchomości niezamieszkałe, a następnie, po wprowadzeniu przez ustawodawcę nierealnych maksymalnych stawek za odbiór pojemników, wyłączając je z systemu, aby nie doprowadzić do sytuacji, gdzie właściciele nieruchomości zamieszkałych częściowo finansowali koszty odbioru i zagospodarowania odpadów z nieruchomości niezamieszkałych. Kolejnymi zmianami, które weszły w życie 1 stycznia 2023 r., są rezygnacja, ze względów ekonomicznych, ze zbierania szkła z podziałem na dwie frakcje oraz wprowadzenie obowiązku odrębnego zbierania popiołów z palenisk domowych. Wszystkie zmiany były poprzedzone analizą ekonomiczną i środowiskową oraz przeprowadzonym programem pilotażowym w jednej z gmin Związku. Przed wprowadzeniem obowiązku odrębnego zbierania odpadów kuchennych prowadzono w gminie Krobia roczny program pilotażowy, aby uzyskać wiedzę, w jakiej wielkości pojemnik należy wyposażyć nieruchomość oraz z jaką częstotliwością odbierać bioodpady. Podobnie przed wprowadzeniem obowiązku odrębnego zbierania popiołów na terenie gminy Osieczna prowadzony był program pilotażowy w tym zakresie.

Edukacja

Związek stara się również upowszechniać wiedzę o konieczności gromadzenia odpadów w sposób selektywny. Edukacja jest prowadzona z wykorzystaniem mediów elektronicznych, lokalnych stacji radiowych i telewizyjnych oraz prasy tradycyjnej. Mieszkańcy KZGRL – począwszy od przedszkolaków, a skończywszy na emerytach – zapraszani są do udziału w konkursach, zabawach i festynach, na których przekazywana jest wiedza o zasadach postępowania z odpadami komunalnymi. W efekcie tych działań Związek zawsze z dużym zapasem osiąga wymagane poziomy odzysku i recyklingu odpadów.

Eugeniusz Karpiński

przewodniczący Zarządu Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego